

PER LA PLENA EMANCIPACIÓ JUVENIL

16 demandes de l'associacionisme
juvenil per al ple específic de joventut

Consell
Nacional
de la Joventut
de Catalunya

“Cada cop hi ha més jove que se sent fora de joc. Mentre han vist com eren declarats obsolets els seus pares, mares, avis, les seves professions i les seves formes de vides, ells prenen consciència que ja no els queden més vides, tampoc, el videojoc de la ciutat. Són existències residuals, ciutadans a estones i només formalment, quan els demanen un o que vagin a votar. Inutilitzats per una educació que no els diu res ni els interpel·la, conscients que ningú no els espera ni per explotar-los, floten mentre es van trencant.”

(Marina Garcés, 2020)

INTRODUCCIÓ

Les persones joves hem estat entre les principals víctimes de cada crisi, veient com cada vegada que tremolava el mercat el nostre present i el nostre futur també tremolaven. Això continuarà sent així mentre no es consolidin uns pilars sòlids sobre els quals basar i fonamentar la nostra realitat laboral, no es prenguin mesures urgents de regulació de l'accés a l'habitatge i no es vegi realment la importància de la salut mental, tan invisibilitzada i atacada per discursos individualistes i estigmatitzants.

La Covid-19 ha agreujat una situació ja precària i debilitada, i hem de fer front a les conseqüències que vindran en la propera realitat post-pandèmica. Això ens ha portat, com a jovent associat, a **impulsar** aquest Ple Monogràfic que finalment tindrà lloc els propers 10, 11 i 12 de maig.

Com hem dit moltes vegades: no demanem la lluna. Demanem uns mínims perquè les joves puguem tenir un projecte vital digne, basat en una estabilitat ocupacional i emocional, des de la cura de la salut mental i la possibilitat d'emancipar-nos en condicions. Hi ha factors transversals que connecten els tres eixos que hem prioritzat per a aquest Ple Monogràfic: volem tractar qüestions d'ocupació, salut mental i habitatge. Però no volem discursos i acords genèrics, necessitem propostes concretes i aterrables, que tinguin en compte els diferents eixos d'opressió, així com que hi hagi voluntat i compromís polític així com un seguiment posterior efectiu.

Les nostres demandes no venen de nou: la majoria són fruit de demandes històriques que hem promogut des del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya amb la voluntat de totes les entitats que representem, compartides amb altres moviments socials i associatius del país. Demandes amb mirada interseccional, tenint present quins són els col·lectius més vulnerabilitzats i discriminats, i demandes amb visió territorial. Perquè les desigualtats territorials són una realitat i també ens afecten com a jovent.

El present document està dividit en els tres eixos protagonistes del Ple Monogràfic de Joventut 2022: en cadascun, hem fet una breu introducció sobre la problemàtica social que estem tractant, per posteriorment introduir les nostres demandes prioritzades.

Esperem que demandes del jovent associat siguin ben rebudes, compartides i que entre totes les forces polítiques s'aconsegueixin acords reals que defensin els nostres drets. Sabem que fer política va més enllà de les parets del Parlament i els partits, per tant, des de l'associacionisme juvenil seguirem fent política des dels carrers i a tots els espais on arribem com a entitat.

**UN PLA DE XOC
PER A
L'HABITATGE
JUVENIL**

Les joves tenen greus dificultats per accedir a habitatges on viure. Aquest és un fet fins i tot descrit al preàmbul de la Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge (LDHC): «L'oferta d'habitatges de lloguer és manifestament insuficient o no és competitiva, atès que les rendes són elevades en comparació amb les quotes hipotecàries a llarg termini. **En conseqüència, cada cop més els sectors socials sensibles, com els joves, la gent gran, els immigrants i les persones en situació de risc, pateixen situacions d'exclusió del dret a l'habitatge**».

I en aquest punt, és on les joves que formem part del CNJC fa anys que ens posem les mans al cap. Fa anys que la visió mercantilista hegemònica de l'habitatge està suposant una vulneració dels drets a l'habitatge per a moltes joves. I aquest és un fet que vivim amb impotència i incomprensió. **Ja sense massa sorpresa, veiem que l'article 47 de l'Estatut de Catalunya¹ i l'article 47 de la Constitució Espanyola queden un paper mullat.**²

En aquest escenari, el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya tenim clar que necessitem un Parlament i un Govern compromès amb les joves, els seus drets i, concretament, amb el dret a l'habitatge, ja que la vulneració d'aquest porta a vulneracions d'altres drets fonamentals. Només cal veure l'estudi que vam elaborar i publicar conjuntament amb l'Observatori DESC, **“Radiografia: Joves Llogateres i Dret a l'Habitatge 2020”** on s'observa la greu situació que patim les joves i que malauradament està plenament vigent. Dades de la Radiografia com que les joves hem de destinar un 120% dels salaris pel lloguer, que un 56% de les joves preveu que hauran de canviar d'habitatge (principalment per motius econòmics) o que un 56% de les joves declaren haver patit abusos, són molt simptomàtiques del model habitacional que s'ha anat articulant en les polítiques i es visibilitzen com insuficients i obsoletes per donar resposta a la greu situació habitacional. Dades d'un informe encara no publicat sobre jovent migrat extutelat i sensellarisme, revelen també que la situació s'ha agreujat, augmentant en els darrers anys, el nombre de joves sense llar a Barcelona d'entre 16 i 25 anys (Fundació Arrels, 2020), suposant ja el 13%. A la resta de Catalunya el 2020, s'estimaven uns 200 joves en situació de sensellarisme (Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, 2020). Gran part d'aquests joves són d'origen migrat i alguns d'ells extutelats per l'administració. Aquesta situació de sensellarisme s'ha de tenir en compte i abordar integralment, ja que incrementa l'exposició a violències físiques i verbals, i té greus afectes sobre la salut mental dels joves.

Les greus dificultats que pateix el jovent de Catalunya per poder accedir habitatges on viure, **demanen urgentment un pla interdepartamental- liderat per la Secretaria d'Habitatge i Inclusió Social- que coordini un seguit de polítiques per fer front a l'Emergència Habitacional actual**. Entenem, que és un pla que s'ha de consensuar amb les entitats juvenils catalanes, amb els moviments per la defensa de l'habitatge, i amb els moviments per la regularització administrativa. Un nou pla realista i acotat en el temps que superi els actuals plans territorials, però que compti amb una visió interseccional i acurada de la singularitat de cada territori.

¹ Els poders públics han de facilitar l'accés a l'habitatge mitjançant la generació de sòl i la promoció d'habitatge públic i d'habitatge protegit, amb una atenció especial pels joves i els col·lectius més necessitats.

² Tots els espanyols tenen dret a gaudir d'un habitatge digne i adequat. Els poders públics promouran les condicions necessàries i establiran les normes pertinents per tal de fer efectiu aquest dret, i regularan la utilització del sòl d'acord amb l'interès general per tal d'impedir l'especulació.

1. Impulsar un Parc Públic d'Habitatge Social per a joves

A Catalunya, la creació d'un parc públic d'habitatge social real continua sent un repte de l'administració pública a abordar. Actualment, **estem al voltant de l'1,5% d'habitatge social, un percentatge clarament insuficient** i més si ho comparem amb altres països com els Països Baixos (30%), Àustria (24%) o bé, la mitjana de la UE (9,3%). Una realitat que en el cas del jovent migrat sol i ex-tutelat, es veu agreujada per criteris d'accés excloents on destaquen el permís de residència o l'antiguitat de padró, així com pel racisme immobiliari, una pràctica normalitzada per quasi el 90% d'agents immobiliaris (Fitó, 2021), i que afecta també a joves racialitzades. El Pla Territorial Sectorial d'Habitatge (PTSH), descontextualitzat en el temps i que molts anys de retard, i encara per aprovar, contemplava arribar al 5% d'habitatges protegits en 15 anys. Aquesta fita del 5% segueix sent insuficient i **demanem a l'administració que treballi per garantir un 30% dels habitatges socials totals a les joves** i assolir un PTSH més ambiciós **amb un parc d'habitatge social al voltant de la mitjana europea, un 9%**. Si bé la Llei del dret a l'Habitatge de Catalunya (LDHC) **recull l'objectiu a llarg termini d'aconseguir un 15%** d'habitatges destinats a polítiques socials el 2027, no hem tingut fins ara un PTSH que ho

estableixi i, per tant, l'anomenat "Objectiu de Solidaritat Urbana" no ha estat activat.

És imprescindible que aquest augment del parc públic d'habitatge vagi acompanyat de la **modificació de la normativa d'habitatge de protecció oficial i de les meses d'emergència per tal d'eliminar les barreres i requisits que exclouen a joves migrades** sense permís de residència (exclou als joves en irregularitat administrativa; molts joves tutelats no el tenen renovat en sortir dels centres); no empadronades (ja que en molts casos aquest és dificultat o negat i exclou joves en situació d'ocupació i sense llar), o que no tenen antiguitat de padró (exclou als joves acabats d'arribar o que canvien de municipi).

Cal, doncs, que hi hagi habitatges pensats perquè les persones joves hi puguem accedir, i a preus assequibles. Un parc que, de forma equitativa, **garanteixi que tota jove que vulgui emancipar-se, o accedir a l'habitatge, ho pugui fer**. En aquest punt, considerem que un pas que pot facilitar aquesta política és la **creació d'un cens d'habitatges buits a tots els municipis per identificar i millorar situació d'emergència habitacional, potenciar borses de lloguer i ajudes a la rehabilitació de pisos a canvi de posar aquests a lloguer social**.

2. De nou: La regulació de preus dels lloguers és imprescindible

La constant pujada de preus del lloguer dels darrers a Catalunya té moltes conseqüències. En el cas de les joves, o bé no disposem dels recursos per accedir al lloguer, o bé, patim els anomenats "Desnonaments *Silenciosos*"; joves que sovint ja no renovem contractes de lloguer per manca de recursos o bé els honoraris que demanen, els avals i abusos que en fan les

immobiliàries i propietats ens inhabiliten per viure i estan perpetuant l'estigmatització al col·lectiu jove i abocant a moltes joves a un accés precari de l'habitatge com és el relloguer, l'ocupació, l'infrahabitatge, o els assentaments precaris urbans. En aquest escenari, **cal seguir lluitant per contenir i moderar el preu del lloguer en totes aquelles zones que, per les**

seves característiques, no garanteixen tenir habitatges de lloguer a un preu accessible, de manera que s'obstaculitza l'accés a tota la població, i en especial a les joves.

Després del recurs d'inconstitucionalitat aprovat el passat març pel Tribunal Constitucional sobre la llei de contenció de preus del lloguer, és

necessari que el govern català empri totes les seves eines - juntament amb les entitats pel dret a l'habitatge - per a defensar la regulació dels preus de cara a totes les institucions i, alhora, busqui formes jurídiques imaginatives per a fer possible, que la regulació de preus sigui possible arreu del territori català.

3. Informació i assessorament per a joves que es volen emancipar

Quan les joves decidim emancipar-nos i cercar un habitatge on poder viure, se'ns obre un munt d'interrogants sense resoldre. Com en tants altres aspectes de la vida, el nostre pas pel sistema educatiu no ens dota dels coneixements i les eines per poder ser inquilines amb la informació suficient per poder exercir plenament els nostres drets.

En aquest context, **cal incorporar noves línies d'assessorament, comunicació i informació**

enfocades a les joves per tal que es puguin facilitar els tràmits, per exemple, per a la renovació de lloguers, o la inscripció per accedir a un habitatge de protecció oficial i habitatges d'emergència. En aquest sentit, cal que les oficines de joventut puguin comptar amb personal capaç d'assessorar a les joves en matèria d'habitatge i, alhora, que les oficines d'habitatge de Catalunya també incorporin major perspectiva juvenil quan tracten amb joves.

4. Impuls de polítiques habitacionals més enllà de la compra i el lloguer: models d'accés i tinença de l'habitatge

Culturalment, els models alternatius d'habitatge es perceben com a poc estables, fet que dificulta encara més l'emancipació del jovent. **Conviure en la cultura de la propietat és molt complicat per les joves, i si no tenim una aposta clara de l'administració pública per fomentar i promoure models alternatius de l'habitatge, no assolirem una democratització de l'accés a l'habitatge.**

Els **models alternatius han de poder veure's com a alternatives clares per a viure**, amb l'incentiu que tenen un cost inferior al lloguer o

la compra, amb una major estabilitat, i flexibilitat com també des d'una perspectiva col·lectiva, que afavoreixen noves formes de convivència basades en el suport mutu o projectes socials. **Volem que l'administració faci les polítiques de foment dels models alternatius** de masoveria urbana/rural, cooperatives en cessió d'ús, dret de superfície i copropietat **segons les singularitats territorials socioeconòmiques.** Volem que des de l'administració hi hagi un assessorament i suport a les joves, com també ajudes i subvencions per les joves que vulguin iniciar aquests models.

5. Regulació de les residències d'estudiants i els col·legis majors

Ambdós tipus d'habitatges per a joves estudiants són recursos específics que, ben dissenyats, adaptats a les necessitats i possibilitats de les joves, poden tenir un rol important en l'emancipació i formació de les joves. No obstant això, la **manca de mecanismes per garantir l'asequibilitat d'aquests habitatges i el fet que moltes empreses els considerin un "producte habitacional" no necessàriament accessible són elements que generen dificultats a les joves llogateres**. Tanmateix, els recursos habitacionals associats a les universitats presenten més possibilitats de garantir l'asequibilitat dels preus del lloguer, tot i que és habitual que empreses privades sense criteris d'asequibilitat gestionin residències universitàries i per això s'estan configurant queixes sobre "residències de luxe" o inasequibles.

Demaneu una regulació justa de les residències d'estudiants i col·legis majors per les joves que passa per: Fiscalitzar l'oferta emergent de les residències universitàries, respecte de les quals no existeix informació pública ni publicada, i impulsar una revisió dels convenis de les universitats —en especial les públiques— amb les persones jurídiques propietàries o gestores d'aquest tipus d'allotjaments, amb l'objectiu de garantir preus assequibles (inferiors als de mercat), l'adequació dels habitatges i fiances o garanties addicionals adaptades a la normativa actual. Assegurar, mitjançant instruments d'ordenació urbanística i regulació dels usos admesos, que les residències universitàries no substitueixen l'ús d'habitatge, excloure i evitar els usos turístics d'aquests allotjaments i augmentant els allotjaments o habitatges a preu protegit a les zones properes als campus i als recintes universitaris.

6. Una Radiografia de joves i accés a l'habitatge

L'informe de Joves Llogateres que vam publicar el 2020 va posar de manifest que actualment no estan recollint dades concretes i de forma regular que permetin, a posteriori, impulsar polítiques capaces de garantir el dret a l'habitatge de les persones joves. Per això, és pertinent, ara, **elaborar un sistema de dades i indicadors sobre joves llogateres complet, específic, amb mirada interseccional, d'accés públic, en format obert i amb una escala que permeti captar la realitat territorial diversa**, per tal de poder avaluar i fer seguiment de la seva situació actual i futura, incloses les llacunes d'informació detectades per la radiografia del CNJC i altres estudis, així com les principals dades per comparar la situació actual a Catalunya amb la

de la resta de l'Estat i dels països europeus o de referència. És important que aquest sistema de recull de dades tingui en compte les formes d'accés a l'habitatge més informals, invisibilitzades, i precaritzades com el relloguer, infrahabitatge, l'ocupació, o els assentaments precaris urbans, ja que és una realitat que afecta moltes joves, algunes d'elles en situació de vulnerabilització com joves migrades i extutelades, i que es contrasti també amb un recull de dades de la situació de sensellarisme juvenil, ja que aquesta dona una informació més acurada i completa sobre quin és l'estat real de l'accés i el no-accés o exclusió a l'habitatge a Catalunya.

**L'ATENCIÓ A LA
SALUT MENTAL:**

**PÚBLICA, DE
QUALITAT I AMB
PERSPECTIVA
JUVENIL**

Els confinaments deguts a la Covid-19 van posar de manifest, entre d'altres, que la salut mental ha de ser tractada amb el mateix rigor i importància que la salut física. Després de mesos de tancament i aïllament, som moltes les joves que vam patir d'angoixes i depressions. Uns problemes i trastorns que avui dia encara són presents en el dia a dia de moltes joves del país. A més, el pobre estat de salut del sistema de salut pública de Catalunya no dóna l'abast per atendre milers de joves que amb major o menor grau pateixen per la seva salut mental. **Trobem una xarxa d'atenció a la salut mental saturada, amb moltes limitacions i dificultats per garantir respostes àgils, immediates i amb la intensitat i suport necessàries que requereixen aquestes situacions.**

L'atenció a infants, adolescents i joves és prioritària i considerem que no s'hi estan posant els mitjans, esforços ni recursos adients amb relació a la seva magnitud i complexitat. Fa massa temps que la situació i el model d'atenció requereix un impuls i una aposta seriosa. Però en una realitat de pandèmia, que ha dinamitat els casos de salut mental, sobretot d'adolescents i joves, encara es fa més evident que mai la **necessitat d'una atenció a la salut mental integral, accessible, àgil, immediata i intensiva**. És important destacar també que la situació de salut mental entre les joves que es troben en situació de sensellarisme, moltes d'elles migrades, i una part significativa extutelada, és d'extrema vulnerabilitat. Així doncs, les joves sense llar pateixen majors trastorns de salut mental i tenen riscos més alts de caure en consum de substàncies d'efectes irreversibles en la seva salut i de patir abusos. És imprescindible, doncs, incorporar aquesta visió en l'abordatge a la salut mental de les joves. Afortunadament, l'actual Pacte Nacional per la Salut Mental impulsat pel govern està posant les bases d'una nova mirada d'atendre la salut mental així i els recursos per a fer-ho possible. Tot i això, cal que l'actual pacte incorpori mesures concretes amb perspectiva juvenil i que s'emprenguin l'abans possible.

7. Incorporar una major perspectiva juvenil als Centres de Salut Mental

Per tal de generar un acompanyament adequat a les joves que pateixen trastorns de Salut Mental, és molt important que comptin amb professionals amb formació en salut mental però, també, que comprenguin els condicionants i situacions concretes de les persones joves i les seves diferents realitats socioculturals i econòmiques. Aquesta atenció, afortunadament la reben infants, adolescents i joves que, fins als 18 anys, tenen accés als centres de salut mental infantil i juvenil (CSMIJ). Ara bé, a partir dels 18 anys, al complir la majoria d'edat, totes les persones adultes reben l'atenció ambulatoria psiquiàtrica i de suport als centres de salut mental per a adults. Aquest és un fet que implica que les joves de més de 18 anys d'aquests centres no rebin, tot sovint, una atenció específica que tingui en compte el seu moment vital. En el cas de joves migrades extutelades en situació de sensellarisme l'accés i coneixement sobre els

recursos disponibles és encara més difícil i es fa patent la necessitat d'un servei específic i integral per aquests casos.

Per això, cal ara, **impulsar programes enfocats a l'acompanyament d'aquests joves majors de 18 anys per tal que rebin l'acompanyament adequat**. Fins tot, poder plantejar els propers anys la **creació de centres de salut mental o serveis adreçats exclusivament a joves d'entre 16 i 30 anys**, amb professionals que incorporin la perspectiva de gènere i interseccional i amb una borsa de traductor/es o professionals que dominin diverses llengües per tal d'atendre adequadament les joves migrades.

La mesura que presentem, ja formava part de la **moció 105/XII** aprovada el Juliol de 2019 pel Parlament de Catalunya. Malauradament, la reivindicació segueix vigent ja que encara cal transformar la cartera de serveis d'aquests centres de salut mental.

8. Augmentar els recursos destinats en atenció psicològica per a joves

Els malestars i els trastorns de les persones joves sovint requereixen una atenció continuada o un ingrés i acompanyament més intens. És necessari que les joves puguin tenir accés a professionals de qualitat i que es garanteixi un tractament continuat, si així ho necessiten, a prop del lloc on habiten. És clar que calen més professionals i centres especialitzats.

Cal abordar els casos de joves que es troben en situació de sensellarisme amb coordinació amb serveis socials i recursos específics per a joves en aquesta situació per poder-ho abordar de forma preventiva i holística.

Amb urgència, caldria reduir les llistes d'espera

de places a centres d'aquest tipus (ja que es tracta de persones que estan patint) i que es puguin atendre a totes les joves que necessitin aquests serveis, perquè sovint les famílies (aquelles que s'ho poden permetre), es veuen avesades a costejar-se centres privats cars i molt poc accessibles en matèria que són vitals per a les persones joves.

A més, aquests centres sovint no poden acollir una recuperació completa sinó que es limiten a buscar una estabilitat on la vida de la jove no es troba "en perill".

9. Una oferta formativa sobre suïcidi juvenil als Centres d'Educació d'arreu del País i uns plans de prevenció amb perspectiva jove

A falta d'eines i protocols per a la prevenció del suïcidi juvenil a espais associatius, el 2020 el CNJC vam publicar la guia [Encarem el Suïcidi Juvenil: Orientacions i Eines per a entitats juvenils](#); una eina molt ben valorada pel teixit associatiu juvenil del país. Fruit d'aquesta bona experiència i rebuda, considerem molt important que ara els Departaments corresponents prenguin la iniciativa i impulsis la creació de protocols d'actuació a les escoles, instituts, centres formatius i universitats davant les conductes autolítiques o l'expressió de la seva voluntat, revisats per les Unitats de Prevenció del Suïcidi, així com davant l'assetjament escolar i les situacions de risc de l'alumnat.

En la mateixa línia, **és clau Incloure un pla preventiu del suïcidi juvenil dins el Programa Salut i Escola (PSiE) del Departament**

d'Educació i el de Salut de la Generalitat de Catalunya. Alhora, encarar de forma constructiva el paper dels EAP's (Equips d'assessorament i orientació psicopedagògica) als centres, on la seva finalitat, es veu desdibuixada amb els objectius marcats d'aquests equips per manca de recursos.

A part, per tal d'entendre el fenomen del suïcidi juvenil a Catalunya, és cabdal revisar el Codi Risc Suïcidi, actual programa del Departament de Salut que elabora protocol d'actuacions assistencials i preventives de la conducta suïcida. Aquest, juntament amb el PLAPRESC **hauria d'incorporar actuacions concretes i ser impulsor d'estudis i plans específics de prevenció de la conducta suïcida de les persones joves.**

10. Generar estudis, indicadors i dades de forma periòdica sobre la salut mental de les joves

Comptar amb estudis d'arreu del territori català sobre l'evolució de la salut mental juvenil ha de ser una línia d'investigació prioritària per al Departament de Salut i l'Observatori català de la Joventut. Només d'aquesta manera, es podrà comprendre com estant les joves i, també, construir indicadors per

monitoritzar l'estat de salut mental de la joventut, tenint en compte les diferents realitats socioeconòmiques i el gènere, i poder aplicar polítiques públiques amb visió interseccional i territorial enfocades a les especificitats de cada província i comarca.

11. Dur a terme campanyes públiques de sensibilització de la salut mental i la prevenció del suïcidi juvenil

Reconduir l'actual situació sobre els problemes de salut mental de les joves passa, també, perquè el conjunt de la societat catalana sigui més conscient de la problemàtica i deixi de ser un

tema tabú o un estigma pels qui ho pateixen. Per a arribar a aquest escenari, els mitjans de comunicació públics i les campanyes dutes a terme des del govern poden ser unes grans

aliades. Per tant, tal com s'ha fet en altres problemàtiques rellevants - violències masclistes, accidents de trànsit - és pertinent que

ara es dediquin esforços per a sensibilitzar a la ciutadania sobre l'estat de la salut mental de les joves.

**TREBALLAR
TOTES,
TREBALLAR EN
CONDICIONS
DIGNES**

Pensar en les joves del país i la seva relació amb el treball, ens porta a un escenari de precarització quasi estructural que s'ha instal·lat en la vida i en els imaginaris de present i futur de totes aquelles que veiem que l'estabilitat laboral i vital és una utopia que caldrà lluitar molt per arribar-hi.

La precarietat té moltes cares i són moltes les dades que ens ho confirmen. Un gran nombre de joves es troba en situació d'atur, concretament 147.900 joves, és a dir, el 21,6% de la joventut del país, i, per altra banda, la taxa d'atur per les persones majors de 29 anys és del 9,2%. Cal tenir en compte que la mitjana Europea es troba a l'11%. Mirem-ho, també, des d'una altra perspectiva: La taxa d'ocupació juvenil es trobava, a finals del primer trimestre de 2021, al 46,6%.³ I aquí cal sumar-li que gran part de les joves que treballem ho fem amb una alta temporalitat i parcialitat contractual. Seguim. Segons l'últim estudi de l'Observatori Català de la Joventut *Les persones joves a Catalunya. Diagnosi de la situació actual i escenaris futurs*, ens trobem amb grans dosis de joves sobrequalificades, ja són un 32% de joves que estan altament qualificades i treballen, però en una feina que es troba per sota de les seves expectatives respecte a la formació adquirida. Si encara rasquem més a la precarietat veiem, que a diferència dels darrers anys, s'ha invertit la tendència d'atur entre homes i dones joves, on hi havia més atur dels homes joves i a partir de la pandèmia s'observa una tendència on les dones joves s'han vist més afectades. La població jove estrangera també és un dels col·lectius més afectats per l'atur i duplica les xifres que els de la població jove no estrangera. Si afegim el vessant territorial, veiem que molts territoris són generadors de precarietat, sovint lligat al sector turístic i de serveis, on les joves són les primeres a ocupar aquests llocs temporals i precaritzadors que no donen alternatives d'un futur digne.

Un escenari que, de nou, que demana de polítiques concretes en matèria laboral que atenguin les desigualtats socials presents entre les joves i ens doti a les joves de presents i futurs estables i dignes de ser viscuts.

³ Les dades d'aquest paràgraf són extretes de l'Informe de la Situació Laboral de la Joventut del tercer trimestre elaborat per l'Observatori de la Joventut.

12. Elaborar un registre únic de Becàries a Catalunya i dignificació de les pràctiques

Per tal de poder analitzar la situació real i actualitzada de les joves en pràctiques cal, abans, **l'elaboració d'un registre de les pràctiques laborals i formatives que duen a terme moltes persones del col·lectiu juvenil.** Aquesta demanda, reclamada des de fa 4 anys des de l'associacionisme juvenil, ha de ser el punt de partida per la dignificació d'aquelles treballadores que estant en pràctiques.

Fet aquest primer pas, des del parlament i govern s'ha de treballar activament per **aconseguir la remuneració de les pràctiques com a punt de**

partida previ a l'entrada al món laboral de les joves catalanes. Els drets laborals de les joves en pràctiques han d'estar garantits, i, per tant, **s'ha de fer una transició de desprecarització de les pràctiques i eliminar els convenis en pràctiques per vetllar que totes les joves tinguin contractes en pràctiques.** Finalment, el govern ha de ser garant de l'aplicació correcta de les pràctiques i ha de vetllar perquè les empreses no facin ús fraudulent de les pràctiques, com he vist i patit moltes.

13. Fomentar de l'Economia Social i Solidària des de l'adolescència fins a la joventut

Els plantejaments de l'economia social i solidària són, des del punt de vista de l'associacionisme juvenil, aquells que més apropen a la nostra forma d'entendre el món i les relacions socials i econòmiques desitjables. La gestió col·lectiva i democràtica, la participació activa de les persones sòcies en tots els àmbits de gestió i de decisió i l'arrelament al territori són els principals elements característics que la diferencien d'altres models econòmics. Uns elements que connecten de ple amb els principis

i valors de l'associacionisme transformador del país.

Des d'aquesta lectura, considerem que **el govern ha de posar el focus del foment de l'economia social i solidària entre les persones joves per tal que coneguin les característiques d'aquest model econòmic en termes de justícia social i democràcia.** I en aquest exercici de foment, que des de l'àmbit educatiu també s'impulsin projectes educatius arreu del territori els quals l'alumnat adolescent sigui protagonista de la creació de cooperatives de treball.

14. Millorar l'oferta de Formació professional arreu del país

La Formació Professional dona oferta formativa a moltes joves del territori, tot i les desigualtats que es presenten a nivell d'oferta i territori, sumat a la poca visibilitat que se li dona. Cal una clara aposta per a la dignificació d'aquesta opció formativa que, a més, suposa una entrada al món laboral més directa i on més vulneracions de

drets laborals es donen. **Demanem que hi hagi una efectiva oferta de Formació Professional pública a tot el territori, un currículum acordat i treballat amb els agents socials pertinents i una major inversió** per a garantir una educació de qualitat.

15. Una nova mirada de Garantia Juvenil

Les mesures incloses a Garantia Juvenil han situat l'ocupació al centre i aquest enfocament ha ignorat altres factors de la vida de les persones joves, com la salut (mental) i l'habitatge. Aquesta política tampoc ha pogut tractar factors com el gènere, la classe social o l'origen com a elements que configuren les experiències vitals de les persones i que són necessaris per integrar-se a la societat. Les polítiques actives d'ocupació no han tingut en compte una anàlisi exhaustiva de la situació de la població juvenil des d'un punt de vista integral que analitza les formes de vida d'aquest col·lectiu.

Això ha donat lloc a programes de formació de poc valor, dissenyats per justificar les inversions de la UE, que no aconsegueixen una major estabilitat en la vida dels joves. La majoria de les mesures s'han basat en l'adquisició de

competències i habilitats individuals, deixant a la jove responsable de la seva precària situació i vulnerabilitat. S'ha demostrat que un dels elements centrals ha estat la reducció de les xifres d'atur, però la temporalitat, els salaris baixos i, sobretot, la inestabilitat han persistit en la vida de les joves, que no han vist millorar la seva situació a mitjà i llarg termini. Així doncs, demanem una Garantia Juvenil que tingui en compte les diferents perspectives de la vida de les joves, com també enfocar bé les polítiques estructurals, que han d'anar adreçades segons els diversos col·lectius, el gènere, la classe social, l'origen i el territori on viuen. Necessitem polítiques d'ocupació transformadores per donar l'oportunitat a les joves de viure en qualsevol punt del territori, dignament i amb una plena inserció laboral.

16. Per al coneixement dels nostres drets laborals als centres d'educació

Educació en drets laboral. Als 16 anys tenim la possibilitat d'incorporar-nos al mercat laboral, però sense cap mena de formació prèvia de quins són els nostres drets en un àmbit tan important com aquest. **Més enllà de l'assignatura de FOL quan es cursa una FP, defensem la necessitat d'incloure un recorregut formatiu en drets**

laborals bàsics a l'ESO (ja que a partir dels 16, quan acaba, podem treballar) que vagi de la mà dels agents socials representatius en la temàtica, com els sindicats. Per tant, incloure dins del currículum formatiu unes sessions que tractin temes com la contractació, principals vulneracions, eines disponibles, etc.

